

MINOSLEKSER UKE 15

NORSK

Vikingene

Denne uken lærer vi om livet i vikingetiden.

Tibe Ramsøy
GJELLERÅS SKOLE

Viking

Viking er ordet som blir brukt om sjøfarere fra området vi i dag kaller Skandinavia.

Sjøfarerne deltok på reiser til Vest- og Øst-Europa for å handle, bosette nye land eller plyndre - i perioden fra slutten av 700-tallet til midten 1000-tallet.

Hvordan bodde vikingene?

I vikingtiden bodde nesten alle mennesker i Norge på store eller små gårder.

På gårdene var det gjerne mange bygninger. Hovedhuset var en stor bygning som ble kalt «langhuset» - fordi det kunne være veldig langt.

Folk arbeidet eller sov i de mindre husene.

I langhuset var det et ildsted i midten hvor de kunne lage mat, og der samlet de seg om kveldene for å spise middag.

Både kvinner og menn var med på å drive gården, men mennene kunne ofte være ute på reise så det var husfruen som var sjefen hjemme.

Barna måtte oppføre seg pent, og de måtte også hjelpe til på gården.

Lekse til tirsdag.

Ord å lære:

sjøfarere = noen som reiser på sjøen

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 1-3

1. Svar på spørsmålene. Husk å bruke hele setninger.

Hva er et langhus?

En langhus er

Hva er en sjøfarer?

Hvor bodde nesten alle i vikingetiden?

---

2. Skriv ned minst 6 nøkkelord fra teksten

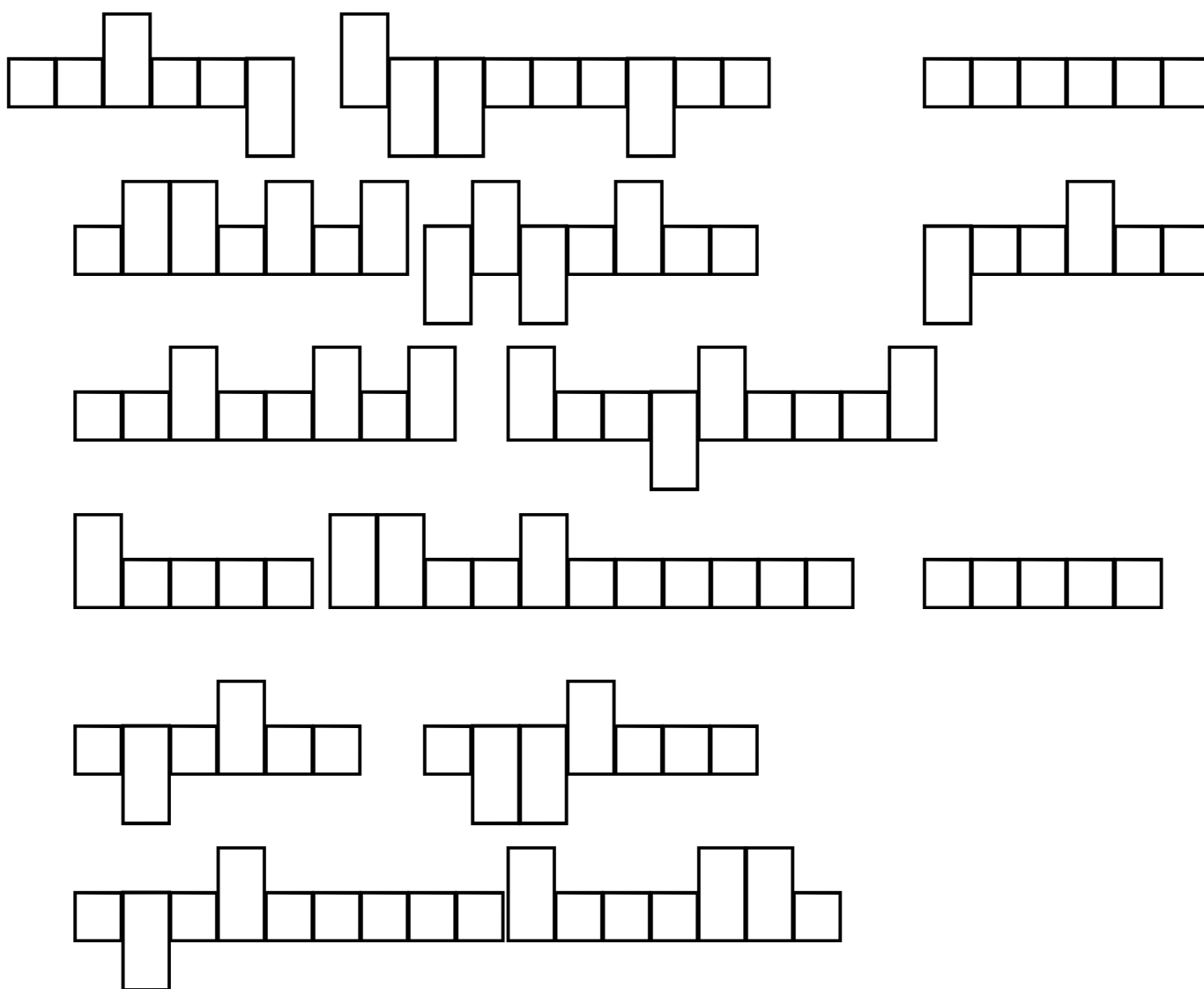

---

3. Sett ordene i boksen inn i riktige silhuetter.

viking	sjøfarere	Skandinavia	reiser	bosette	plyndre
gårder	bygninger	arbeidet	langhuset	ildsted	drive
reise	sjefen	oppføre			

Hvordan bodde vikingene? 2

På vikinggårdene bodde også ofte treller, som arbeidet for familiene.

Trellene var slaver eller tjenere som hjalp til med det som trengtes på gården.

Mange av trellene kom fra andre land.

Gårdene i vikingtiden hadde ofte mange dyr, som hester, griser, sauer og kyr.

Vikingene pløyde og dyrket jorden sin også.

De fikk mye av maten de spiste fra kornet de dyrket og dyrene de holdt.

Barn i vikingtiden

I vikingtiden ble man regnet som voksen fra man var 12 år gammel.

De fleste barn gjorde det samme som foreldrene sine når de ble store.

Siden det var kvinnene som hadde ansvaret hjemme, var det spesielt viktig at jentene lærte det som skulle til for å drive en gård.

De måtte lære å ta seg av dyrene, lage mat og veve.

Lekse til onsdag.

Ord å lære:

treller = slaver/tjenere

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgavene 4-6.

4. Ordliste.

Les ordet. Legg en bok eller noe over ordet. Skriv ordet.

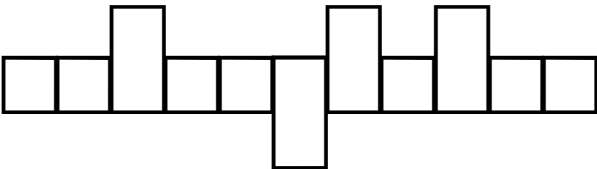
Har du skrevet ordet riktig?

viking		
sjøfarere		
Skandinavia		
reiser		
bosette		
plyndre		
gårder		
bygninger		
arbeidet		
langhuset		
ildsted		
drive		
reise		
sjefen		
oppføre		

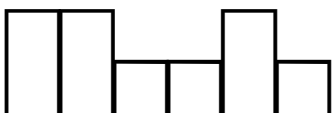
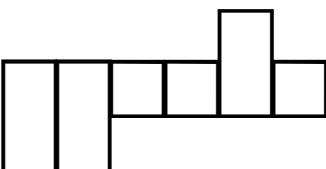
5. Hva står det her? (alle ordene er brukt før)

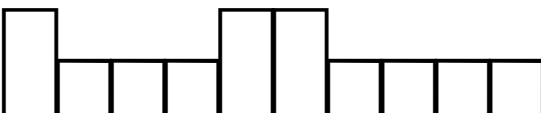
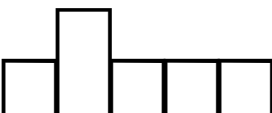
kgivni		rbeadite	
rførjsea		lagnetuhs	
ananikvadis		ieldstd	
rrseie		idevr	
oestteb		reeis	
prlynde		enjsef	
grråed		pproefø	
byngernig			

6. Skriv inn riktig ord silhuettene.

I ble man regnet som fra

man var 12 år gammel.

De barn det samme som

 sine når de ble .

Barn i vikingtiden

Guttene måtte også lære seg å arbeide på gården.

Mange menn arbeidet med å bygge båter, drev handel eller dro på vikingtokter i tillegg til å arbeide på gården.

Guttene lærte av dette og ble forberedt på å gjøre det samme som fedrene sine når de ble store.

Guttene, og noen få jente, lærte også å kjempe i kamper.

Både gutter og jenter bodde hjemme mens de var helt små.

Av og til ble guttene satt bort til andre familier, for å lære det de kom til å trenge som voksne.

Guttene var da rundt 5 år.

På denne måten knyttet også familier sterkere bånd.

Jentene ble boende hjemme på gården til de ble gift.

Det var vanlig å begynne å tenke på å gifte seg fra man var tolv år gammel.

Selv om det var mye hardt arbeid for barna i vikingtiden, hadde de også fri til å leke seg.

De voksne vikingene lagde spill av tre, stein og bein, og barna spilte gjerne sammen med foreldrene sine.

Barna lekte også med dukker, utskårede tredyr og lekeskip, og mindre lekeutgaver av sverd og spyd.

Lekse til torsdag.

Ord å lære:

utskårede = figur eller som er skåret ut

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

Gjør oppgave. 7-8

7. Sett strek mellom ordene

Avogt ille gutter og jenter som ble borttatt til andre familier, for å lære dem å bli voksne. Jentene ble boende hjemme på gården til de ble gift. Det var vanlig å begynne å tenke på å gifte seg frammanvart tolv år gammel.

8. Spørsmål. Kryss av på riktig svar

a) Hvordan bodde de fleste i Norge i vikingtiden?

i rekkehus	i store byer	på gårder	i store boligblokker
------------	--------------	-----------	----------------------

b) Hvilken av påstandene stemmer IKKE?

Både menn og kvinner arbeidet på gårdene i vikingtiden.	Det var som oftest mannen som var sjefen hjemme i vikingtiden.	Å lage mat og vaske var vanlige oppgaver for barn i vikingtiden.	Oppdragelsen i vikingtiden var egentlig ganske streng.
---	--	--	--

c) Hva het hovedhuset på vikinggårdene?

låven	storhuset	langhuset	samlingshuset
-------	-----------	-----------	---------------

d) Når ble man regnet som voksen i vikingtiden?

når man var cirka 5 år gammel	når man var cirka 12 år gammel	når man var 18 år gammel	når man sluttet å leke
-------------------------------	--------------------------------	--------------------------	------------------------

Hva spiste vikingene?

Vikingene fikk mye av maten sin fra gården.

Fra dyrene fikk de kjøtt, melk, ost og smør.

Fra den dyrkede marken fikk de korn som ble til brød og grøt.

Av og til blandet de bark i brød - kalt barkebrød.

Vikingene gikk også på jakt.

De kunne få tak i kjøtt fra elg, hjort og rådyr.

Ved kysten spiste de fisk, og hvis de var heldige, fikk de kanskje tak i sel eller hval også.

Fra naturen fikk vikingene nøtter, bær, løk, kål og epler.

Idrett

Bryting var den vanligste idretten i vikingtiden.

Både kvinner og menn kunne være med i brytekamper.

Andre konkurranseformer var bueskyting, svømming, løping og spydkast.

Treningen begynte gjerne når barna var 7-8 år gamle.

Lekse til fredag.

Ord å lære:

bueskyting = å skyte med pil og bue

Les fem ganger. Les minst 2 ganger høyt.

. Gjør oppgave. 10-13

8. Les teksten om runerskrift

Runer - ikke bare bokstaver

Bokstavene som vikingene brukte, kalles runer.

Runer ble brukt til å sende beskjeder, merke ting man eide eller steder man hadde vært.

Vikingene skrev ved å skjære runer inn i stein, tre eller bein.

Runene består kun av rette streker, for det var lettere enn å skjære buede streker - du kan jo bare prøve selv.

Runer var også magiske symboler. Det var ikke mange som kunne skrive runer.

9. Skriv navnet ditt med runer.

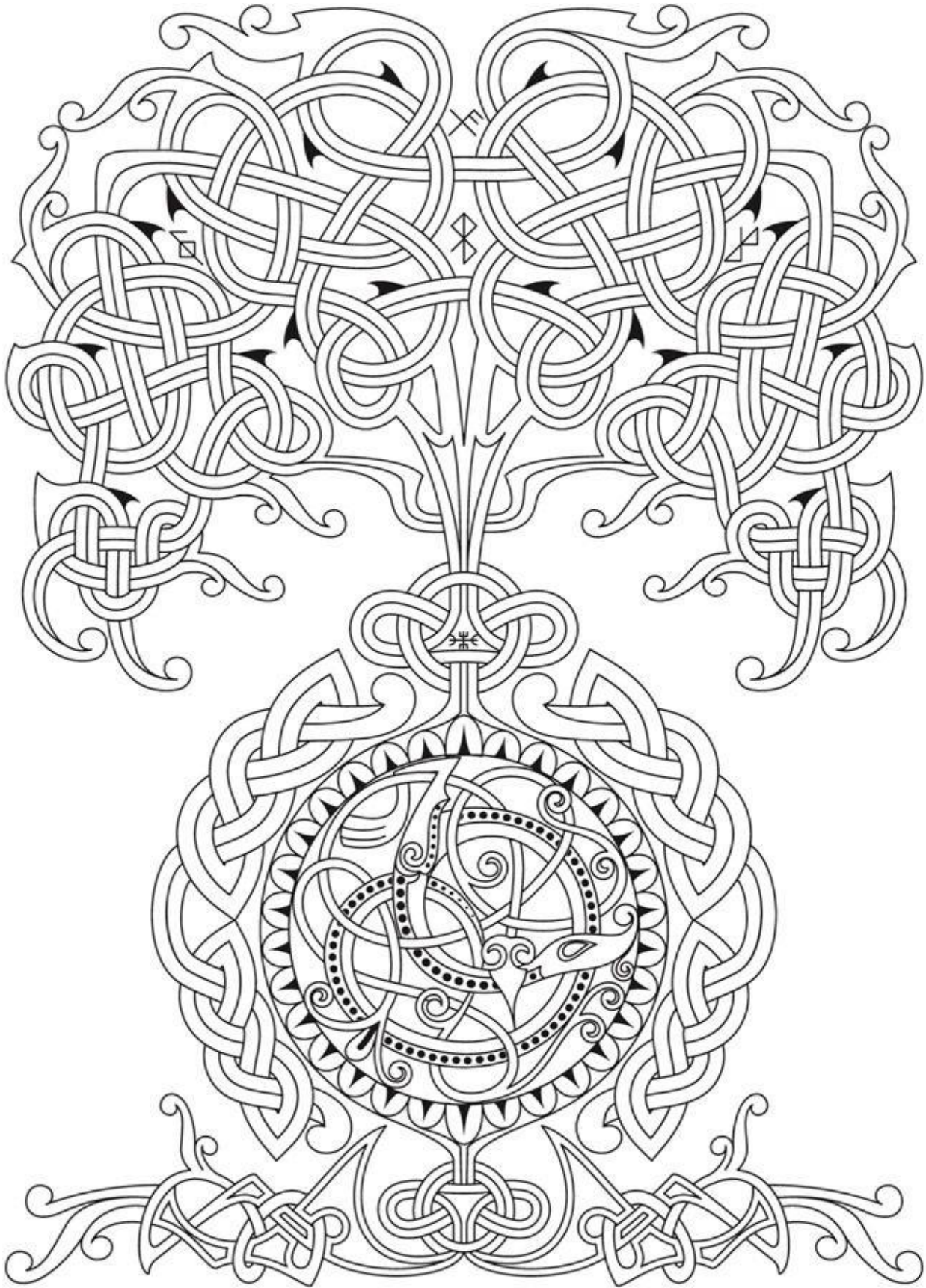

FARGELEGG OM DU VIL

Norse